

Program 300: POTŘEBA ZMĚNY

Náš domov, Česká republika, je krásná země, která může být právem pyšná na mnohé z toho, co bylo vykonáno v minulosti, ale i v současnosti. Je to vlast pracovitého a vzdělaného lidu. Ač malá, co do geografického rozměru i počtu obyvatel, proslavila se svými vědci, kteří dali světu základy moderní pedagogiky i kontaktní čočky. Proslavila se inženýry a dělníky, kteří dokázali vyrábět ucelené investiční celky, zemědělci a potravináři, kteří dokázali vařit nejlepší pivo na světě a měnit řepu na bílé zlato, světoznámými umělci, kteří oslavovali lidství slovem, hudbou i obrazem, sportovci, kteří přinášeli zlato z olympiád.

Není na světě taková země, jakou je naše Česká republika.

Téměř čtvrt století po revoluci v roce 1989 však Česká republika opět potřebuje zásadní změnu.

- Změnu, která odstaví od moci nejhrůznější korupčníky, tuneláře, lidi morálně i věcně nekompetentní, a umožní lidu této země skutečně spravovat věci veřejné podle svých potřeb a přání.
- Změnu, která učiní ulice bezpečné a změní stát z charity pro nepřizpůsobivé na pomocníka v nouzi.
- Změnu, která přinese práci všem, kdo pracovat chtějí.
- Změnu, která vrátí ekonomice dynamiku a přinese jistotu a prosperitu středním vrstvám, drobným a středním podnikatelům i státním zaměstnancům.
- Změnu, která bude znamenat bezproblémové zajištění práva na vzdělání, bezplatnou zdravotní péči i jistotu ve stáří.
- Změnu, která ze zahraniční politiky, obhajující soukromé priority některých členů vlády, učiní obhájce národních zájmů.

Proto předkládáme veřejnosti tento program akcí pro prvních 300 dní nové vlády.

1. DEMOKRACIE A PRÁVNÍ STÁT

Více než dvě dekády od sametové revoluce ukázaly, že nestačí lidská práva deklarovat – je nutné je pojmout jako program hodný uskutečnění. Že lidská práva nedokáže ochránit nikdo shora, když občané nebudou mít možnost spravovat tuto zemi přímo.

Jako zásadní problémy se dnes jeví:

- Malá odolnost státních i municipálních činitelů a úředníků vůči korupci. To je spojené s často neprinciálním přístupem vlády, odpovědných orgánů, ale někdy i medií, k těmto zlořádům, jež podlamují důvěru veřejnosti v demokracii. Pomalé odhalování a trestání zneužívání pravomocí veřejného činitele, vulgarita, arogance a nekompletnost vybraných jedinců je tolerována, bagatelizována a někdy i chválena.
- Přílišná nadvláda politických stran nad občany. Tato nadvláda se projevuje tím, že politické strany na svých kandidátkách stanoví pořadí kandidátů na takzvaných volitelných místech, které může volič jen velmi obtížně změnit. Členů politických stran jsou přitom zhruba dvě procenta dospělé populace, nehledě na to, že o pořadí kandidátů zpravidla nerozhodují všichni členové, ale obvykle handly hrstky stranických funkcionářů.

Z těchto důvodů je nutné vytvořit politické a legislativní podmínky pro politiky a úředníky s čistými rukama a odhodláním sloužit veřejnosti a České republice. Budeme provádět politiku, při níž budou na ústavní činitele i úředníky kladeny vyšší nároky, jak z hlediska striktního dodržování zákonů, tak i morálky. Připravíme nový zákon o státní službě, který zakotví mravní kodex státního úředníka. Nová Poslanecká sněmovna Parlamentu a nová exekutiva se vrátí k hodnotám akce čisté ruce. Obohaceni o zkušenosti z vlády v letech 1998 až 2002 znovu zajistíme vyšetřování kauz politické korupce a nezákonné privatizace. Budeme povzbuzovat veřejnost, aby se spolu s orgány činnými v trestním řízení domáhala zprocednění vyšetřených případů. Protože pokračuje rozkrádání státního i veřejného majetku, připravíme zákon o prokázání původu příjmů a majetku. Budeme usilovat o to, aby jakýkoliv majetek, získaný nelegálním způsobem, byl v duchu platných zákonů zabaven.

1.1. Referendum a volební systém

Připravíme návrhy legislativních úprav, které povedou k větší demokratické kontrole politického systému. V návaznosti na zahraniční zkušenosti s přímou demokracií ve státech jako je Švýcarsko, připravíme návrh zákona o obecném referendu, které umožní občanům spolurozhodovat o závažných otázkách země.

Z důvodu potřeby přiblížit poslance voliči navrhujeme, aby ve volbách do Poslanecké sněmovny byl počet volebních okrsků zvýšen z dnešních 14 na 35. V návrhu nového volebního zákona zakotvíme, aby bylo při hlasování posíleno právo občana-voliče výrazněji zasahovat do pořadí na kandidátních listinách politických stran. Jako cestu vidíme snížení preferenčního procenta ve volbách do Poslanecké sněmovny i volbách do místní samosprávy a Evropského parlamentu ze současných 5 % na 3 %. Tuto změnu propojíme s možností občanů vybírat v celostátních a krajských volbách osobnosti z kandidátek více politických stran. Zároveň budeme požadovat, aby starostou, primátorem či krajským hejtmánem byl zvolen ten, kdo v komunálních volbách obdržel nejvíce preferenčních hlasů, na neúspěšnější kandidátce.

Těší nás, že naše strana přispěla k prosazení přímé volby prezidenta republiky. Od představitelů všech politických stran – a především od vedoucích činitelů a zastupitelů SPOZ – budeme požadovat, aby plnili předvolební sliby. Povělební koalice a dohody musejí být uzavírány tak, aby nebyli voliči podváděni, aby byl vždy upřednostněn zájem země, kraje či obce, před sobeckými zájmy, soukromými ideologickými předsudky či antipatiemi.

Protože je – vzhledem k informatizaci státní správy – současný rozsah státního aparátu přebujelý, připravíme program poklesu výdajů státní správy v dlouhodobém horizontu každoročně nejméně o tři procenta. Cílem je odbourávání zbytečné administrativy s ohledem na reálné potřeby společnosti.

1.2. Policie a bezpečnostní sbory

Boj proti kriminalitě získal v posledních letech kromě morálního a právního významu i důležitost navýsost politickou: netrestaná zločinnost a pomalé fungování soudů podryvá důvěru v demokratický režim. Zpravodajské služby varují před pronikáním kriminálních organizací do státní správy. Přitom bez fungujícího právního státu nelze tuto důvěru obnovit a na vyšší úrovni oživit zájem občanů o správu věcí veřejných.

Korupce a klientelismus, či zneužívání pro politické a soukromé cíle, jsou v případě orgánů činných v trestním řízení kategoricky nepřijatelné. Je nutné klást na práci příslušníků bezpečnostních sborů, státních zástupců a soudců mnohem vyšší nároky než dosud. To ale předpokládá, že systém práce orgánů činných v trestním řízení bude lépe organizován, že bude stabilizován kádrově i finančně, a že se policisté, státní zástupci a soudci budou při čestném výkonu své profese moci plně spolehnout na ochranu ze strany státu a veřejnosti.

Policie ČR a další bezpečnostní sbory České republiky, včetně zpravodajských služeb, jsou výchozí orgány veřejné moci v oblasti ochrany životů, zdraví a majetku občanů, ekonomických zájmů státu, ústavních a demokratických principů naší společnosti. Proto SPOZ připraví změny zákona o Policii České republiky a souvisejících předpisů směřující k zabezpečení stability policie. Cílem je vyloučit možné politické vlivy na její odbornou činnost a personální politiku, napravit chyby,

rozpory a zmatky v udělování policejních hodností a stanovení srozumitelného a nezpochybnitelného kariéerního řádu policie. Z těchto důvodů bude policejní prezident jmenován na dobu pěti roků s možností odvolání pouze při prokázaném závažném mravním či profesním pochybení. Budou prováděny soustavné kontroly dodržování zákona o služebním poměru, což si vyžádá urychlené zkvalitnění personálního obsazení příslušných kontrolních orgánů. Bude modernizován systém celoživotního vzdělávání pracovníků bezpečnostních sborů, a to s využitím jak státních, tak i soukromých školících zařízení.

Nová Poslanecká sněmovna a vláda urychleně zajistí radikální změny v organizační struktuře bezpečnostních sborů. Cílem je snížit počty úředníků v kancelářích ve prospěch výkonných policistů na ulicích a v terénu. Připravíme návrh návratu ke stavu před neúspěšnou reformou Policie, která nabyla účinnosti k 1. 1. 2009. Vytvoříme jednotný analytický systém na úrovni policejního centra, jednotlivých krajů a policejních útvarů. Zajistíme odstranění duplicitních činností a vytvoříme přirozené podmínky pro tvorbu společných pracovních a vyšetřovacích týmů. Bude vytvořen jednotný systém finančního a logistického zabezpečení Policie České republiky a ostatních bezpečnostních sborů včetně zpravodajských služeb, s cílem efektivně využívat státní finance vynakládané na zajištění bezpečnosti občanů a ochranu jejich životů, zdraví a majetku. Všechny dosud existující zpravodajské služby budou sloučeny do jednoho organizačního celku s jednotným řízením, v přímé podřízenosti předsedy vlády ČR, s účinným kontrolním systémem ze strany Parlamentu ČR, respektive prezidenta ČR.

1.3. Justice

Jakékoliv změny v oblasti justice musejí směřovat jen k posílení její efektivnosti jako složky právního státu. To v danou chvíli především znamená napomáhat vymahatelnosti práva v přiměřené době. Justice se nesmí ze společnosti vydělovat, musí být lidem srozumitelná a sloužit občanům.

Zajistíme posílení postavení státního zastupitelství. Jeho správa bude oddělena od Ministerstva spravedlnosti – dojde k vytvoření jeho vlastní rozpočtové kapitoly a vlastní personální správy. Nejvyšší státní zástupce bude po změně pravidel jmenován a odvoláván prezidentem na návrh vlády, ne jako dosud vládou na návrh ministra spravedlnosti.

Zefektivnění práce justice vyžaduje úpravu procesních pravidel. Budou vytvořeny podmínky pro to, aby bylo soudní řízení výrazně odformalizováno a tím zjednodušeno. Dojde ke zvýšení právních pomocníků, asistentů soudců, kteří odbřemí soudce. Zákonem bude zavedena povinnost odvolacího soudu ve věci sám rozhodnout: pokud zjistí pochybení nižšího soudu, musí je napravit. Tuto možnost získá i Nejvyšší soud. Bude zavedena povinnost soudce zdůvodnit účastníkům i předsedovi soudu proč nerozhodl, pokud řízení trvá více než rok a není důvod přerušit řízení.

Funkce soudce se stane vysoce prestižním vyvrcholením právnické kariéry. K získání tohoto společenského postavení umožňujícího rozhodovat o osudech spoluobčanů bude nutné mít delší praxi v různých právnických povoláních – zástupců, advokátů, učitelů právnických fakult a podobně – a osvědčit se v nich.

V trestní justici bude zavedena priorita zájmů poškozeného. To vyžaduje i rozšířit možnost, aby byl výrazně snížen trest, pokud pachatel škodu způsobenou trestným činem poškozenému nahradí a poškozený bude se snížením trestu souhlasit. Budeme čelit praxi, kdy jsou v majetkových deliktech často pachatelé odsuzováni, ale poškození jsou odkázáni na náhradu škody v dalším občanskoprávním soudním řízení. Chceme směřovat k omezení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem ve prospěch peněžitých trestů a trestů veřejně prospěšných prací. V zákoně zakotvíme, aby při neplacení peněžitého trestu či neodpracování příslušné veřejně prospěšné práce následoval větší náhradní trest odnětí svobody.

2. EKONOMIKA

Smyslem hospodářské politiky státu nejsou samoúčelné makroekonomické údaje, ale blaho obyvatel. Hospodaření je nedělitelné od sociální politiky: bohatství národa je základem šťastného života v zemi a je zdrojem prostředků na sociální politiku. Z druhé strany sociální neúspěchy, jako

jsou nezaměstnanost, demografický propad či pokles zdraví populace, jsou velkou zátěží pro ekonomiku a představují plýtvání omezenými materiálními i lidskými zdroji. V našem pojetí je organickou součástí hospodářské a sociální politiky i péče o životní prostředí.

Základním nedostatkem ekonomické politiky většiny polistopadových vlád je nízký sklon k investicím a vysoký sklon ke spotřebě. I současný státní rozpočet vykazuje pouze desetiprocentní podíl investičních (kapitálových) výdajů, které jsou zatlačovány jak výdaji spotřebními, tak dluhovou službou.

Proto je nutné zvýšit podíl investic v rozpočtech státu, krajů i obcí, s tím, že budeme maximálně dbát o jejich efektivnost. I v podmínkách globalizace a evropské integrace vytvářejí investice, na rozdíl od výdajů na okamžitou spotřebu, nová pracovní místa a snižují tak nezaměstnanost, tím snižují výdaje státního rozpočtu nutné na podporu v nezaměstnanosti, a naopak zvyšují příjmy státního rozpočtu formou daní a pojištění, odváděných nově zaměstnanými. Rozumná investice – to není odkládání spotřeby, ale strategie blahobytu.

2.1. Veřejné rozpočty

Současná finanční krize některých států Evropské unie, ale nejen jich, ukazuje na nebezpečí, které plyne z vysokého zadlužení států. Tyto dluhy vznikají v případě, kdy jsou půjčené peníze vkládány do čisté spotřeby a ne do efektivních a návratných investic. Tak, jako je velkým selháním rodičů, jestliže zanechají vlastním dětem nesplacené dluhy, je nepřijatelné, aby stát hospodařil s veřejnými prostředky tak, aby budoucí generace vystavil takovéto obtížné řešitelné situaci.

Jako zastánci keynesiánského přístupu k rozpočtové politice budeme v dobách ekonomického růstu důrazně trvat na vyrovnaném (za příznivých okolností i přebytkovém) hospodaření veřejných rozpočtů. V dobách ekonomické recese pokládáme naopak za nutné, aby stát přispěl ke zmírnění propadu celkové poptávky posílením svých výdajů zejména do veřejných investic. Tuto politiku budeme hájit jak doma, tak i v Evropské unii.

Pro konsolidaci veřejných financí vypracujeme střednědobou a dlouhodobou strategii, která zahrne jednak zásadní změny ve fungování veřejné správy a jednak rovněž změny v daňovém systému. Počítáme rovněž s úsporami v provozu v některých oblastech sociálních transferů a veřejných služeb. Naše cesta k ozdravení veřejných financí rozhodně nebude založena pouze na zvyšování daní. Naší snahou bude především zefektivnit fungování státu.

Naše daňová politika bude od počátku zaměřena na zjednodušení, zpřehlednění a stabilitu a účinný výběr daní. Budeme prosazovat takový systém, který by maximálně splňoval kritéria daňové spravedlnosti a daňové neutrality. Klíček k řešení je podle nás, očistit daňové základy od nedůvodných výjimek a především zajistit, aby daně spravedlivě platili všichni, kterým tato povinnost vznikne. Nejdůležitější příjmovou položkou státu je daň z přidané hodnoty. Zde budeme prosazovat sazby, tj. 10% a 21%. Především však podpoříme zavedení povinných registračních pokladen tak, aby nebylo možné se placení této daně, i nadále neoprávněně vyhýbat. Podíl sociálního a zdravotního pojištění v příjmech veřejných rozpočtů pokládáme za příliš vysoký. V zájmu zachování vysoké zaměstnanosti proto nebudeme podporovat jeho zvyšování. Naopak pokud to v dalším období zlepšená situace dovolí, budeme jej postupně snižovat a nahrazovat tyto příjmy z vyšších výběrů jiných daní. Pro dobré fungování trhu práce je rovněž nezbytné postupně a uvážlivě sblížovat daňové zatížení pracovního místa zaměstnance a OSVČ.

Obnovíme progresi v dani z příjmů fyzických osob. Navrhujeme, aby toto zdanění bylo odstupňováno podle výše mzdy tak, že u čtyřnásobku a vyšší průměrné mzdy by činilo cca 40 % (ve většině západoevropských zemí je mezní sazba pro nejvyšší příjmové skupiny přes 50 %). Kromě odstranění konceptu superhrubé mzdy obnovíme institut společného zdanění manželů.

Podpoříme rodiny s dětmi prohloubením daňových slev, ovšem se zaměřením na výchovu dětí a jejich vzdělání.

Daně z příjmů právnických osob budou ponechány přibližně na úrovni 20 %, aby nebyly ve své činnosti demotivovány podnikatelské subjekty. Spotřební daně budou i nadále sloužit k selektivnímu omezení spotřeby nežádoucích komodit (alkohol, tabák, apod.). Budeme prosazovat prohibitivní zdanění hazardu jako společensky nežádoucí oblasti podnikání. Navrhujeme vyšší zdanění luxusního zboží zvláštní zvýšenou sazbou DPH resp. spotřební daní.

Zejména u osob samostatně výdělečně činných je nezbytné při obnovení daňové progresse řešit výši ostatních odvodů včetně její daňové účinnosti. Ke zvýšení konkurenceschopnosti zahrneme do daňového systému motivační prvky zaměřené na daňové zvýhodnění pořizování investic a inovačních procesů ve firmách (odpisování, úprava podmínek pro pořizování majetku finančním leasingem, reinvestiční bonifikace, valorizace limitu hmotného majetku, změna podmínek pro tvorbu daňově účinných rezerv apod.).

Předpokladem k ozdravení veřejných financí Česka je jejich dramatické zprůhlednění a snížení rizika korupce. Proto vše o veřejných penězích zpřístupníme na internetu. Každý občan si bude moci na internetu zjistit, k jakému účelu slouží každý konkrétní výdaj zapsaný ve státním rozpočtu (tzv. rozklikávací rozpočet). K podobné míře průhlednosti povedeme i rozpočty krajů a obcí. V průběhu volebního období snížíme široce pojaté náklady na ústřední a regionální veřejnou správu o nejméně 20 %. Součástí této racionalizace mimo jiné bude i spuštění systému centrálního nákupu pro státní a veřejnou správu.

Posilování ekonomického a sociálního rozvoje regionů striktně vyžaduje vyhnout se chybám, které se staly při přípravě strategických dokumentů pro Kohezní politiky Evropské unie pro stávající období. Naším cílem je udržení stávajícího podílu Kohezní politiky na rozpočtu Unie a pozici významného čistého příjemce pro Česko i ve finančním období 2014 - 2020. Zasadíme se o maximální zjednodušení systému čerpání strukturálních a kohezních fondů: peníze Evropské unie musí pomáhat, ne obtěžovat.

Programové dokumenty pro strukturální a kohezní fondy na následující období budou vycházet z důsledné analýzy skutečných potřeb regionů. Finanční prostředky budou zaměřeny pouze na nejpotřebnější oblasti, přednostně na páteřní infrastrukturu (doprava, širokopásmový internet) vědu, výzkum a vzdělávání.

2.2. Průmysl a obchod

Budeme aktualizovat, a to i v návaznosti unijní strategie Evropa 2020, národní Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky. Ta bude konkretizovat cesty, jak zlepšit postavení Česka na evropských a globálních trzích. Cílem je posunout do roku 2020 Českou republiku mezi dvacítku nejvíce konkurenceschopných zemí světa.

Připravíme aktuální verzi Státní energetické koncepce. Budou specifikovány předpoklady vývoje energetického hospodářství České republiky v závislosti na vývoji ve světě, aby bylo docíleno zajištění vyváženého, bezpečného a konkurenceschopného vývoje energetického hospodářství. To v podmínkách Česka znamená, že páteří zůstanou klasické zdroje (jaderné zdroje spolu se zdroji na bázi fosilních paliv), doplňované decentralizovaným a ekonomicky udržitelným rozvojem obnovitelných zdrojů. Dostavba dalších dvou bloků jaderné elektrárny Temelín zároveň sníží naši závislost na dovozu energetických surovin často z geopoliticky nestabilních oblastí.

V rámci podpory rozvoje domácí výroby se zaměříme na důslednou a efektivní proexportní politiku, zefektivněna koordinace podpory exportu v zahraničí. Dojde k navýšení počtu smluv při financování a pojišťování vývozu se státní podporou. Zavedeme nové institucionální uspořádání podpory, a to včetně zřízení jednotné zahraniční sítě podpory exportu.

Snížíme administrativní zátěž podnikatelů do roku 2018 o třetinu.

2.3. Zemědělství

Zavedení společné zemědělské politiky vedlo ke stabilizaci evropského zemědělství. Na druhé straně je společná zemědělská politika nejnákladnějším a málo přehledným projektem Unie. To, co se vydává za zemědělskou politiku, je většinou souhrn evropské a národní legislativy, dotačních pravidel a mezinárodních závazků. Navíc v současném pojetí znevýhodňujícím prvkem vůči novým členům Evropské unie, včetně České republiky.

Zemědělská politika SPOZ je zaměřena především na ochranu a podporu zemědělství v jeho širokém slova smyslu, tedy nejen z pohledu intenzivní zemědělské výroby, ale rovněž z pohledu ochrany životního prostředí, podpory venkova a využívání krajiny pro rekreaci obyvatel z městských aglomerací. V tomto duchu připravíme - spolu s odbornou veřejností a podnikateli v zemědělství a potravinářství - jasnou národní zemědělskou koncepci, která bude srozumitelná jak zemědělcům, tak všem občanům. Ta poskytne rámec pro využívání ekonomických nástrojů pro regulaci a podporu zemědělství v České republice. Zároveň podpoří koordinaci činností a toku informací podporujících zemědělství v Česku.

Využijeme diplomatické i propagační nástroje k tlaku na Evropskou unii s cílem prosadit a zformulovat nové principy zemědělské politiky. Naším cílem je zabránit dalšímu prodloužení diskriminujícího postavení nových členů Unie. K tomuto cíli bude vytvořen poradní orgán ministra zemědělství pro monitorování a zveřejňování nepřímých podpor zemědělství v jiných členských zemích Evropské unie, které vytváří nerovné podmínky na jednotném evropském trhu.

Bude posílena pomoc krajinotvorných zemědělských podnikatelských subjektů příznivě působících na životní prostředí. Obdobně bude posílena politika podpory obcí a regionů zajišťujících udržování krajiny pro rekreaci a turistiku především v ohledu dalšího udržování a zlepšování krajiny.

Vytvoříme systém kvalifikovaného určování obvyklých nákupních cen maloobchodními řetězci a dodatečného zdaňování dumpingových nákupních cen. Podpora českých zemědělských a potravinářských výrobků a vzdělávání spotřebitelů při uplatňování českých zemědělských a potravinářských produktů na tuzemském trhu bude aktivnější a systematická. K tomuto cíli bude aktivně využívána i snížená sazba DPH pro vyjmenované potraviny. Institucionálně sjednotíme vykonávání státního dohledu nad bezpečností v potravinovém řetězci. Monitorování obchodů s potravinami, z hlediska hygieny, bezpečnosti a kvality prodávaných potravin, bude častější, celostátní a zveřejňované.

2.4. Doprava

Kvalitní doprava je páteří ekonomiky a mostem mezi lidmi. Přestože je podstatná část dopravy záležitostí podnikatelské sféry, zůstává role státu zásadní. To je nutné stále připomínat v situaci, kdy ani jeden z dopravních systémů nemá infrastrukturu ve stavu, který by splňoval potřeby uživatelů. Příčinou není vždy nedostatek finančních prostředků, ale často i špatný stav právního řádu, který neumožňuje efektivní přípravu staveb. V současné době ovšem stát za peníze daňových poplatníků buduje nejdražší silnice a železnice v Evropě.

Individuální a hromadná doprava lidí

Obrovské prostředky, které stát na dopravu vynakládá, musí v první řadě sloužit k naplnění jednoho ze základních práv svobodných občanů – svobody a volnosti pohybu těch, kteří dopravu financují. Je nutné zdokonalit prevenci, která by napomohla snížit stále vysokou nehodovost; ta nezahrnuje pouze osvětlu, ale i úpravy dopravních tras, či obnovu zastaralého vozového parku, který navíc zhoršuje životní prostředí, apod.

Zvyšování kvality a komplexní nabídky veřejné hromadné dopravy zůstane základem snížení rozsahu individuální dopravy. Moderně fungující a propojené dopravní systémy zvýší svobodu pohybu občanů, mobilitu pracovní síly, dále uvolní přeplněné silnice těm, kteří jinou alternativu nemají, a přinesou dodatečné daňové výnosy do státní pokladny. Moderní ekonomika se

neobejde bez vysoké mobility pracovních sil nejen v okrajových regionech, ale především v okolí velkých center. To zohlední jak státní, tak i krajské a obecní projekty. Záležitostí územních plánů obcí a měst i majitelů stávajících terminálů je, aby nádraží autobusové bylo u nádraží železničního.

Nákladní doprava

V zájmu úspor i minimalizace poškozování životního prostředí budou harmonizovány podmínky pro jednotlivé druhy nákladní dopravy. Jako cesta k nápravě budou využita tarifní opatření, jako je mýto na dálnicích a silnicích a poplatky za užívání dopravní cesty na železnici, ale i opatření netarifní. Ta budou nastavena tak, aby ve spedičních firmách při rozhodování o způsobu dopravy vítězily logicky správné a k životnímu prostředí šetrnější způsoby dopravy. Lze tak třeba zvýhodnit především dopravu po železnici nebo po vodě.

Silnice a dálnice

Jestliže je stav silnic vizitkou fungování státu, pak je Česká republika zanedbaným státem. Proto připravíme takové úpravy zákonů, aby opravy silnic a dálnic i příprava nových staveb byla výrazně efektivnější. Stát zároveň získá schopnost i povinnost účinně prosadit veřejný zájem. Státní politika výstavby a oprav silnic i dálnic bude nově koncipována tak, aby všichni účastníci stavby byli finančně motivováni nikoliv na předražování staveb, ale na úsporách při zachování bezpečné užitné hodnoty. Jestliže projektanti a stavitelé vydělají na tom, že zavedou a zrealizují úspornější technická řešení, stát s jeho občan dostane za stejné peníze přibližně o 30% více kvalitních dopravních staveb. Podle dlouhodobě vytvářených a ověřených koncepcí potřebuje Česko přibližně dva tisíce kilometrů dálnic a rychlostních silnic. Z nich je postavena přibližně polovina. V této situaci je prvořadým úkolem státní politiky stanovení priorit. Přednost v přípravě i financování dostane nedokončený Silniční okruh kolem Prahy, dálnice Praha - Drážďany a rychlostní silnice Hradec Králové - Olomouc.

Státní politika v dopravě bude na českých silnicích jednoznačně upřednostňovat českého občana a zájmy českých subjektů. Je pro nás nepřijatelné, aby byl občan obtěžován poplatky, které neodpovídají míře, s jakou využívá silnice. Nákladním dopravcům bude jako alternativa k vysokým poplatkům za využívání silniční sítě v dopravních špičkách, kdy ji potřebují jednotliví občané a jejich rodiny, nabídnuta atraktivní cena v době, kdy jsou silnice volnější. Opatření budou připravena tak, aby přepravci při ochotě práci lépe organizovat, mohli na svých nákladech ušetřit, silnice byly volnější, občané spokojenější a stát utržil více peněz především z tranzitní přepravy.

Železnice

Po téměř dvou dekadách budování železničních koridorů není dobudován ani jeden. Výstavba mnohdy probíhá bez vazby na skutečné přepravní potřeby jak v osobní, tak nákladní dopravě. Zbytek železniční sítě je ponechán svému osudu. Jeho technický stav se nejen zhoršuje, ale nekvalifikovanou údržbou se dostává na hranici ohrožení bezpečnosti provozu.

Naší hlavní prioritou v dopravě na železnici je navrácení respektu k zájmům občana, který si služby železnice platí ve svých daních a ve vysokém jízdném. Neprodleně bude rozhodnuto o podobě zbývajících částí IV. koridoru mezi Prahou a Českými Budějovicemi. Zcela zásadním a naléhavým problémem se stane výstavba vysokorychlostních tratí, a urychleně především mezi Prahou a Brnem. Napojení na evropskou síť těchto tratí bude dalším krokem.

Přestože často diskutovaný problém rentabilnosti regionálních tratí není problémem státu, ale krajů a jejich vztahů s dopravci i Správou železniční dopravní cesty, stát bude k této otázce zaujímat aktivní postoj. I když nelze do nekonečna udržovat v provozuschopném stavu téměř nevyužívané tratě, je nepřijatelné bezhlavě rušit tratě, které by v blízké budoucnosti mohly umožnit hospodářský rozvoj oblasti.

Současné plýtvání umožňuje přijmout okamžitá opatření, která přinesou v provozu železnice okamžité úspory ve výši 3,8 miliard korun ročně – což je suma, s níž by se dala ve stávajícím

rozsahu provozovat síť osobních vlaků v celé České republice pro cestující zdarma. Změníme systém obnovy vozů tak, aby cestujícím byla poskytována nejvyšší světová kvalita služeb. Tyto vlaky pořídíme tak, že za dobu jejich života náklady na jejich pořízení a provozování budou o 48 procent nižší, než za vlaky nakupované stávajícím managementem. Uplatněním alternativních systémů financování zvýšíme do tří let objem výstavby o dalších 60 %.

V osobní dopravě zavedeme nulové jízdné v osobních vlacích v OPH (off peak hours- mimo dopravní špičku), okamžitě zrychlíme většinu dálkových spojů. V placených službách zprůhledníme systém jízdného, umožníme levnější jízdu lidem, kteří využijí vlak v době mimo dopravní špičku, a zvýšíme tím komfort cestujících platících plné jízdné v době špiček. Zajistíme přesun části nákladní dopravy z kamiony přetížených silnic na železnici. Tím přispějeme k ozdravení ČD Cargo dopravních služeb. Tento dopravce ještě v roce 2006 vydělával ročně přibližně dvě miliardy ročně, avšak dnes jej přivedl státem instalovaný management na pokraj bankrotu.

Letecká doprava

Neprodleně ukončíme parazitování na úspěchu Letiště Praha, které musí směřovat k modelu nezávislého dopravního uzlu nejen evropského, ale světového významu. K tomu potřebuje další vzletovou a přistávací dráhu. Pro rozvoj turistiky v Praze i celé republice je nezbytné spojit toto letiště s centrem města železnicí. Jde o službu cestujícím, která je v evropských metropolích běžná a ověřená.

Podpoříme otevírání se regionů letecké dopravě a jejímu začleňování do regionálních dopravních systémů. Budeme chránit všechna existující letiště před snahami developerských firem změnit je na stavební plochy.

Vodní doprava

Vodní doprava není pouze ekologicky šetrná, ale také cenotvorná – nastavuje nejnižší cenu dopravy. Pod nejrůznějšími záminkami je „Labská vodní dálnice“ přerušena čtyřiceti kilometry „polní cesty“. Propásli jsme tak mnoho příležitostí, kdy rozumná státní investice může vytvořit množství synergických efektů s dopadem nejen na ekonomiku a trh pracovních sil, ale i rozvoj regionů. Je tak likvidováno celé jedno odvětví dopravy.

Připravíme novou strategii státní politiky, která otevře vodní cesty drobnému podnikání, turistickému ruchu i individuálním aktivitám občanů. Realizace staré myšlenky propojení Dunaje, Labe a Odry se stane jednou z priorit nejen z důvodů dopravních, ale také vodohospodářských.

2. 5. Ochrana životního prostředí

SPOZ pokládá péči o životní prostředí z jedné strany za naplňování práv občanů, z druhé pak za důležitou investici a dnes i formu podnikání. Nezpochybnitelným právem občana je právo na informace o životním prostředí a z toho logicky odvozené právo na spolurozhodování o stavu životního prostředí v místě, ve kterém žije. Dnes ale o politice týkající se životního prostředí často rozhodují nekvalifikovaní (nebo zkorumpovaní) lidé či úzké skupinové zájmy. Výsledek je nepřijatelný: znovu se nedá dýchat v řadě regionů, Šumavský národní park se díky ochráncům lýkožrouta smrkového stává mrtvou krajinou.

Oproti současnému utajování informací o skutečném stavu životního prostředí a velmi umnému omezování účasti občanů na rozhodování budeme plně prosazovat účast veřejnosti na rozhodování o ochraně životního prostředí.

Svoboda volby je nezbytná i v životně důležitých oblastech, jako je dostupnost energií za přijatelnou cenu. Smyslem podpory perspektivní oblasti obnovitelných zdrojů energií není za cenu trvalého zdražování elektrické energie umožňovat privilegovaným podnikatelům obrovské zisky. Místo dramatického (a neodůvodnitelného) nárůstu cen energií, často způsobených diletantstvím politiků např. při podpoře výroby elektřiny ve fotovoltaických elektrárnách, budeme podporovat moderní trend energetiky 21. století, založený na mixu zdrojů.

Občanů i podniků se stále více dotýká i zvyšování cen za likvidaci odpadů. Místo skokového několikanásobného zdražení poplatků za odpad pro občany i firmy v příštích několika letech nabízíme realizaci dlouhodobého programu nakládání s odpady. Ta povede Českou republiku na moderní cestu šetrného nakládání se všemi zdroji včetně druhotných surovin.

3. KVALITA ŽIVOTA

Cílem politických reforem, ekonomické politiky i zajištění bezpečnosti, je zvyšování kvality života obyvatel České republiky. Demokratický stát je institucí, která je především určena na zajišťování blahobytu občanů jako všestranně rozvinutých osobností. Proto jsou smyslem veškeré politiky SPOZ takové legislativní a organizační iniciativy, které vedou k prohlubování samosprávy, zajišťování dostupnosti kvalitního vzdělávání a zdravotní péče, a to včetně zlepšujícího se životního prostředí, zajištění sociálních jistot od kolébky do seniorského věku, rozvoj národní kultury a zpřístupňování kvalitní kultury zahraniční.

Zásadní, z hlediska osudu řady našich spoluobčanů dokonce tragickou chybou současné politiky, je trvajících demontáž sociálního státu. Hledání rozpočtových úspor na úkor těch, kteří se nemohou bránit, je ukázkou nekompetentnosti současné vlády.

Všechny základní mezinárodní dokumenty týkající se lidských práv, k nimž se Česko připojilo, ale i Listina základních lidských práv a svobod tvořící organickou část Ústavy České republiky, garantují nejen hmotné zabezpečení v situacích, kdy občan nemůže získávat prostředky na obživu vlastní prací, ale i právo na ochranu zdraví, na vzdělání, na podporu rodičovství a rodiny, přístup k vědeckým informacím a kultuře, právě tak jako tradiční sociální práva. Nepokládáme tato práva za charitu, ale za zasloužený výsledek práce minulých generací obyvatel této země, ale i za velmi dobrou investici do budoucnosti.

3.1. Sociální stát

SPOZ bude prosazovat model sociálního státu skandinávského typu, který vede jeho občany k odpovědnosti sama za sebe, za svoji rodinu. Zároveň bude provádět politiku, která povede k tomu, že finanční a morální ocenění práce lidí bude co nejvíce odpovídat jejich kvalifikaci a výkonu. Budeme chránit právo každého občana na důstojné životní minimum, tedy na takovou životní úroveň, která by jemu a jeho rodině zajistila základní podmínky pro existenci a zdravotní péči.

Snížení sociálních dávek, které dnes v té či oné formě pobírá zhruba polovina obyvatelstva, je možné a nutné jen tam, kde demotivují k zájmu o práci. Připravíme legislativní opatření, která zabrání tomu, aby na solidárním sociálním systému parazitovali někteří sobectví jedinci. Jedině tak můžeme dosáhnout rovnováhy mezi sociálními právy a sociální odpovědností. Navrhujeme vázat výplatu sociálních dávek na pracovní začlenění příjemců těchto dávek, například formou veřejně prospěšných prací. To se samozřejmě netýká zdravotně postižených.

SPOZ se bude při zajištění dostupnosti produktivní práce, jako základu sociální a společenské aktivity každého praceschopného občana, orientovat na dosažení a udržování co nejvyšší a nejstabilnější úrovně zaměstnanosti. Ideálem je pro nás v tomto případě plná zaměstnanost, ale jsme si vědomi toho, že i tento jako každý jiný ideál je těžko realizovatelný.

Při rozvoji sociálního zabezpečení budeme klást důraz na jeho dostatečnost a dlouhodobou udržitelnost. Vedle kolektivních systémů sociálního pojištění a připojištění budeme podporovat i přebírání osobní odpovědnosti za osud jedince či rodiny formou individuálního připojištění, zejména při přípravě na stáří. Tento individuální pilíř se ale nestane pilířem hlavním. Považujeme jej pouze za doplňkový systém k průběžnému a státem garantovanému systému.

Sociální zabezpečení, jehož podstatou je solidarita a legitimita vzájemného sdílení rizik, bude i nadále založeno na závazcích a odpovědnosti různých generací, různých sociálních skupin a dalších subjektů. V reformě důchodového pojištění budeme hájit právo občanů na klidné a zajištěné stáří a přiměřené finanční zabezpečení. Jsme pro postupné sblížení odvodového zatížení zdravotního a sociálního pojištění mezi OSVČ a zaměstnanci. Vytvoříme samostatnou, od

státního rozpočtu oddělenou samosprávnou Sociální pojišťovnu. Jasně vymezíme odpovědnost státu a správců jednotlivých důchodových systémů za jejich kvalitní fungování, o hospodárné nakládání s prostředky důchodového pojištění, informovanost občanů, nízké provozní náklady a efektivní kontrolu. Základní povinný průběžně financovaný systém nesmí motivovat ekonomicky aktivní populaci k vyhýbání se legálnímu trhu práce a k neplacení pojistného.

Naše společnost se stala společností čtyř generací. Zásada, kterou se řídíme, je: žijící starší generace není přítěží, ale součástí bohatství naší společnosti a přispívá k jeho tvorbě svou zkušeností, formální i neformální prací. Přizpůsobíme potřebám společnosti čtyř generací dopravu, strukturu bydlení i architekturu, zasadíme se o odstranění všech bariér ve veřejném i soukromém prostoru a posílíme výrazně i sociální služby ve všech podobách, domovy důchodců počínaje a citlivou pečovatelskou službou konče.

Společnost musí být solidární s nemocnými, invalidy a s dalšími skupinami lidí ohrožených sociálním vyloučením. Podporovat budeme každého, kdo chce překonat svůj handicap. Podporujeme spolupráci mezi státem, dalšími veřejnými i soukromými poskytovateli sociálních služeb a příjemci těchto služeb.

3.2. Politika bydlení

Potřeba bydlet má pro člověka zcela zásadní význam a je proto zakotvena mezi základními lidskými právy v Listině základních lidských práv a svobod; právo na bydlení je garantováno i Evropskou sociální chartou. Jde o právo sociální, jehož zabezpečení se neobejde bez účasti státu a je nutno odmítnout jednostranné zbožšťování neviditelné ruky trhu, která ještě nikde na světě tuto oblast lidských práv uspokojivě nevyřešila. Úroveň bydlení svědčí o kulturní úrovni země, je jedním z pilířů sociální soudržnosti společnosti a tudíž i zdrojem lidského kapitálu. SPOZ bude usilovat o to, aby se v naší zemi naplnily možnosti získání přiměřeného, důstojného a dostupného, tedy zaplatitelného bydlení a služeb s bydlením spojených, pro všechny společenské vrstvy a skupiny domácností podle jejich příjmové a sociální situace. To předpokládá harmonizaci aktivit jak státu a veřejné správy, tak také aktivit samotného občana a organizací občanské společnosti. Koncepce nové politiky bydlení přinese stabilní institucionální a finanční systém podpory se stanovením jasných kompetenčních vazeb a odpovědnosti za tvorbu a realizaci politiky bydlení Česka. Bude ve znamení posílení péče o stávající bytový fond i výrazně větší podporu nájemního bydlení v městských aglomeracích. Předznamená vytvoření legislativního rámce pro angažovanost všech tří stupňů státní správy stát-kraj-obec, včetně zodpovědnosti za realizaci bytové politiky.

Odstraníme jakoukoliv diskriminaci v přístupu vlastníků nájemních domů ke státní podpoře směřující ke komplexní rekonstrukci bytových domů. Pro byty s regulovaným nájmem zavedeme stropy zvyšování nájmu zejména pro seniory a mladá manželství. V případě potřeby zavedeme cenové moratorium na výši nájmu pro znevýhodněné skupiny obyvatel, dokud se nezlepší jejich příjmová situace. Zvýrazníme podporu nájemní bytové výstavby na neziskovém principu a podporu družstevního bydlení formou neziskových společenstev bez možnosti přechodu bytového fondu do soukromého vlastnictví.

Zabezpečíme stálé zdroje příjmů pro Státní fond rozvoje bydlení prostřednictvím alokace části daňových výnosů. Při bytové výstavbě budeme s předstihem reagovat na demografický a sociální vývoj obyvatelstva, jako je rostoucí index stáří obyvatelstva, či nárůst počtu jednočlenných domácností. Nová koncepce bytové politiky státu zajistí přednostní vytvoření podmínek pro zvýšení dostupnosti bydlení pro mladé rodiny a seniory. Tato koncepce předpokládá výstavbu sociálních bytů do výměry 50 m² se standardní měrnou cenou investice 20 000 Kč/m² s příspěvkem státu. Předpokládáme poskytování adresných dávek na bydlení a sociální ochrana domácností nízkopříjmových skupin obyvatelstva. Budeme podporovat trvale regeneraci a zkvalitňování vnějšího prostředí obytných souborů, zejména panelových sídlišť. Budeme čelit tendenci vytvářet ghetta pro sociálně vyloučené skupiny obyvatelstva. Vypracujeme model řešení bytové situace nepřizpůsobivých spoluobčanů tak, aby byly hájeny zájmy a práva všech.

Navrhujeme vhodný institucionální rámec pro spolupráci veřejného, komunálního a soukromého sektoru, s cílem usnadnit soukromému a neziskovému sektoru investovat do výstavby bytů na venkově i v městech. Navrhujeme novou legislativní úpravu vlastnických a nájemních vztahů, aby

vznikl vyvážený vztah mezi nájemci a pronajímateli. Přijmeme opatření proti spekulacím s bytovým fondem. Vytvoříme funkční a pravidelně aktualizovaný registr bytového fondu ve vazbě na správce daně z nemovitosti, katastr nemovitostí a evidenci obyvatel se základními srovnatelnými ukazateli.

3.3. Zdravotnictví

Současné uspořádání zdravotnictví v České republice patří mezi nejefektivnější zdravotnické systémy ve světě. S relativně malými náklady poskytuje zdravotní péči srovnatelnou se západními zeměmi Evropy. Je však třeba brát v úvahu prodlužování věku obyvatel a při nových poznatcích vědy i strmě se zvyšující náklady na zdravotnictví. Proto je nutno provádět uvážlivě a systematicky kultivaci dosavadního systému tak, aby byl zachován rozsah, vysoká úroveň a dostupnost.

Budeme prosazovat vytvoření jednoho výběrového místa pro zdravotní i sociální pojištění. Připravíme zákon o zdravotnických službách, v něm budou zakotvena práva a povinnosti pacientů a zdravotníků. Připravíme definici standardu, bezplatně krytého ze zdravotního pojištění, jehož součástí by byly u běžných onemocnění léky s ukončenou patentovou ochranou (generika). Další zvyšování spoluúčasti pokládáme za nepřijatelné. Vyhodnotíme důsledky navrhovaného zvýšení regulačního poplatku u ambulantního specialisty bez doporučení praktického lékaře. Je to cesta omezení péče u ambulantních specialistů, která zároveň nutí pacienta i s odborným problémem navštívit všeobecného praktika.

Politika SPOZ bude prosazovat solidární všeobecné zdravotní pojištění zahrnující standardní postupy zdravotní péče s možností připojištění k tzv. nadstandardům. Koncepti nadstandardů zdravotní péče bude kontinuálně vytvářet komise složená ze zástupců Ministerstva zdravotnictví, České lékařské komory, České stomatologické komory, odborných společností, zdravotní pojišťoven a pacientů, a to v souladu s veřejným zájmem. Bude vydáván seznam těchto nadstandardů, které budou hradit pacienti buď z připojištění, nebo z vlastních prostředků.

Vytvoříme podmínky pro možnost zdravotního připojištění. Navrheme sjednotit zákon o zdravotních pojišťovnách. Zákonnou úpravou bude dáno jasné zadání zdravotním pojišťovnám, které zvýší jejich odpovědnost, přičemž stát získá větší roli při jejich kontrole. Doporučíme postupně zredukovat počet zdravotních pojišťoven na dvě, tak aby se snížily provozní náklady na dvě procenta příjmu zdravotních pojišťoven. Zákon zjednoduší tvorbu maximálních cen a úhrad z veřejného zdravotního pojištění, a to nejenom pro léky, ale též pro zdravotnické prostředky. Dosavadní Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami bude přepracován na seznam výkonů s hodnotami v korunách. Odvody za státního pojištěnce budou každoročně valorizována. Při výběru zdravotního pojištění zrušíme „zastropování“.

Ministerstvo zdravotnictví prostřednictvím přímo řízeným Státním ústavem pro kontrolu léčiv reguluje rozsah a cenu léků a zdravotnického materiálu hrazeného ze všeobecného zdravotního pojištění. Bude zvýšena efektivita lékové politiky, a to i důsledným dodržením dosavadního zákona, který ukládá SÚKLu pravidelné přeceňování léků vzhledem k účinné látce a vzhledem k devizovému kurzu koruny. Striktně budeme prosazovat registraci jen těch léků, u nichž jsou vědecky prokazatelné účinky. Budeme prosazovat uzákonění soutěže o ceny léků se stejnou účinnou látkou, přičemž Ministerstvo zdravotnictví bude vydávat pozitivní lékové listy s těmito vysoutěženými generickými léky, ty bude hradit plně zdravotní pojišťovna. Zřídíme komise pro farmakoekonomiku a komise pro vstup drahých technologií do smluvní sítě zdravotních pojišťoven.

3.4. Školství

Nejdůležitější celospolečenskou investicí je investice do vzdělání. Přesto od roku 1989 došlo ve školství k mnoha reformám, které se negativně odrazily na znalostech žáků a mladé generace. V řadě případů napomohlo zavádění reformních kroků více ministerským úředníkům k obohacení a nevedlo ku prospěchu školského systému. Proto požadujeme, aby o jednotlivých krocích Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy rozhodovali odborníci, čemuž musí odpovídat i personální složení včetně osoby ministra školství.

Kvalitní vzdělávací soustava pro rozvoj lidských zdrojů vyžaduje novou koncepci od předškolní výchovy až po vysoké školy, celoživotní vzdělávání a rekvalifikace. Proto budeme prosazovat, aby státní dotace školám byly poskytovány nikoli na základě počtu studentů či absolventů, ale na základě uplatnění absolventů těchto škol na trhu práce. Zasadíme se o přijetí jednotných osnov pro příslušné typy škol, aby nedocházelo k dalšímu snižování úrovně výuky.

Za důležité pokládáme posílení vlastenecké výchovy a výchovy k evropské sounáležitosti. Pokles znalosti národních dějin a malé pochopení pro naši kulturu i evropské tradice výrazně snižuje identifikaci dětí a mládeže s naší zemí. Součástí výchovy moderního kulturního člověka musí být i výchova k lidským právům, k míru a k ekologickému myšlení.

S ohledem na nutnost předškolní výchovy nedovolíme další rozprodávání objektů mateřských škol pro komerční využití a zasadíme se o rozvoj a dostupnost těchto škol v závislosti na demografickém vývoji obyvatelstva. Systém alternativní výuky žáků základních škol bude využíván pouze s ohledem na její prvotní poslání jako alternativa speciální pedagogiky a nebude začleněn do standardního systému vzdělávání.

Připravíme program podpory projektů k oživení učňovského školství. Cílem je mimo jiné zvýšit atraktivitu řemesel prohloubením vztahu dětí k řemeslům, a to i v rámci tzv. polytechnické výchovy na základních školách. Bude kladen důraz na profesní orientaci s ohledem na geografickou polohu a potřebu v regionech. Místo učebních oborů s maturitou zavedeme mistrovskou zkoušku. Maturita nemůže být pouhým prestižním symbolem, učňovské školství musí získat novou prestiž.

Státní maturita na středních školách bude jedním ze standardů vzdělání v závislosti na specializaci škol. Státní maturity budou součástí nového systému hodnocení úrovně a účinnosti výchovy a vzdělávání ve všech státních institucích České republiky. Bude proveden finanční audit a vyvození personální odpovědnosti za průtahy a neúměrné náklady projektu státních maturit.

Úroveň vzdělávání řady soukromých, ale i některých veřejných vysokých škol považujeme za alarmující a degradující vysokoškolské vzdělání. Pro obnovu kvality a prestiže vysokoškolského vzdělání provedeme okamžitou nápravu systému udělování akreditací soukromým vysokým školám. Budeme prohlubovat propojení vysokoškolské výuky se státními i komerčními podniky pro potřeby vzdělávání i modernizace výuky. Postavíme se proti rušení přijímacího řízení a především proti zavádění školného na vysokých školách. Navrhne systém penalizačních poplatků u málo úspěšných studentů včetně opakování zkoušek, ročníku, nebo prodloužování doby studia.

Pro důstojné postavení pedagogů připravíme bezodkladné navýšení platů učitelů a pracovníků škol. Normativně vymezíme vztah pedagog – žák či student. Zajistíme odbornější kontroly kvality výuky.

3.5. Věda a výzkumu

SPOZ bude prosazovat zvýšení investic do vědy a výzkumu. Zároveň se ale zasadí za principiálnější kontrolu efektivnosti těchto investic. Nezávislost při udělování grantů a při vyhodnocování jejich efektivnosti musí být spojena s mnohem větší veřejnou kontrolou. Při udělování a hodnocení grantů tak budou odstraněny byrokratické překážky, formalismus a prosazování soukromých zájmů na úkor zájmů celospolečenských.

Za předpoklad dalšího navýšení financí pro vědu a výzkum pokládáme lepší spolupráci s podnikatelskou sférou, a to jak domácí, tak i zahraniční. Budeme trvat na větším propojení vysokých škol, Akademie věd ČR a rezortních pracovišť. To vše musí být využito k vytvoření nového systému péče o talenty v této zemi, a to zvláště o začínající vysokoškolské a vědecké pracovníky.

3.6. Podpora tělovýchovy a sportu

Zdravotníci a demografové upozorňují, že dochází ke zhoršování stavu populace v naší zemi. SPOZ se postaví proti odlivu peněz ze systému vytvořeného na podporu tělovýchovy a sportu, a to zvláště masového a rekreačního sportu. Zvýšíme podporu tělovýchovy a budeme podněcovat

růst zájmu o sport na školách i v rámci mimoškolních aktivit. Vytvoříme jednotný informační systém pro oblast tělovýchovy a sportu.

3.7. Podpora kultury

Kulturní politika musí bezpochyby podporovat ty špičkové kulturní instituce, které zvyšují prestiž ČR ve světě. V souladu s naším celkovým programem - preference investic před spotřebou - však za dominantní součást naší kulturní politiky pokládáme investice do oprav často chátrajících kulturních památek, jejichž rekonstrukce by, mimo jiné, výrazně přispěla i k rozvoji regionálně diferenciovaného cestovního ruchu.

4. ČESKO VE SVĚTĚ

V rozporuplných globalizačních procesech se malý stát, jakým je Česká republika, může snadno dostat do problémů, jejichž vznik nemůže ovlivnit, a které nedokáže sám řešit. Naš stát čelí této skutečnosti jediným možným způsobem: hledáním silných spojenců a partnerů. V posledních dvou desetiletích se nám podařilo vstoupit do NATO, které je nejsilnějším vojenským uskupením ve světě, a do Evropské unie, která představuje naději našeho integrujícího se světadílu. Žijeme v podmínkách, které se v našich dějinách objevovaly jen zřídka: nemáme konflikty s žádným ze svých sousedů. Potenciální bezpečnostní hrozby, jimž čelíme, jsou společné se všemi civilizovanými státy, což nás s nimi spojuje.

- Vládní zahraniční a bezpečnostní politika však zůstává v zajetí stereotypů, které neustále hledají nějakého vnějšího protivníka mezi státy, které by mohly být spojenci či partnery. Chybí jasná definice národního zájmu, ze které by byla odvozena racionální zahraničněpolitická koncepce a vojenská strategie. Státní podpora podnikání v zahraničí i propagace naší kultury a země obecně je nedostatečná. Výsledkem je chaos v zahraniční politice, kdy se na veřejnosti rozcházejí postoje ústavních činitelů, neefektivní zahraniční politika a v neposlední řadě i velké plýtvání zdroji.

SPOZ je stranou, které jsou cizí jakékoliv předsudky či fobie vůči jiným národům a zemím. Zahraniční i bezpečnostní politika České republiky se ale musí opírat o historické zkušenosti, nezvratnost výsledků 2. světové války. Její úkoly ovšem nejsou jen vojensko-politické. Musí čelit i takovým novým globálním rizikům, jako je nestabilní světová ekonomika či klimatické změny.

4. 1. Zahraniční politika

Východiskem zahraniční politiky českého státu musí být moderní pojetí národních zájmů. SPOZ proto bude iniciovat veřejnou diskusi o národním zájmu a státní doktríně, aby se podařilo vytvořit co nejširší konsenzus mezi vládou, opozicí a občany v otázkách zahraniční politiky. Cílem se stane využívání zahraniční politiky ke zvyšování kvality života občanů České republiky. To především vyžaduje zefektivnění naší ekonomické diplomacie, všestranný rozvoj turismu, a to včetně ochrany našich občanů v zahraničí a spolupráce s krajany. Trvalou prioritou zůstane péče o nadstandardní vztahy se Slovenskou republikou.

Evropská unie představuje otevřené prostředí k prosazování, naplňování a podpoře našich zájmů. Prohlubování integrace Unie je lékem na její neduhy: odstranění deficitu demokracie, omezení byrokratismu, ale i přímý dialog odborníků a politiků je možný jen při posilování federálních prvků v Unii. Prosazujeme zahraniční politiku všech azimutů, hledání spojenců ve všech regionech Evropy a světa, přičemž rozvoj vztahů uvnitř Visegrádské skupiny by měl být východiskem při naplňování těchto cílů.

Nová zahraničněpolitická a bezpečnostní koncepce státu jasně vymezí hrozby a rizika, s nimiž se ve středním časovém horizontu setkáme, a racionální reakce na ně. To se týká především potřeby posílit náš příspěvek k boji proti terorismu. Velké nebezpečí pro naše národní zájmy představuje možnost rozpadu států v okolí Evropy, šíření zbraní hromadného ničení, energetické bezpečnosti,

ale i urychlování klimatických změn. Většinu těchto problémů nelze čelit prostřednictvím armády, proto je nutné znovu vyhodnotit například efektivnost integrovaného záchranného systému či práce zpravodajských služeb. Nově, v celoevropském kontextu, budeme prosazovat takové pojetí energetické bezpečnosti, které odpovídá zájmům České republiky. Vycházíme přitom z předpokladu, že energetická bezpečnost může být zajištěna pouze kooperací, která vyloučí nadměrnou politizaci či dokonce militarizaci tohoto tématu.

Česká republika jako malý stát není schopna zajistit svoji bezpečnost vlastními prostředky. Proto podporujeme naše členství v NATO. Strategie Aliance, schválená v prosinci 2010 na summitu v Lisabonu, s důrazem na mezinárodní právo, vytváření podmínek pro jaderné odzbrojení a v neposlední řadě na spolupráci s Ruskem při výstavbě evropského systému protiraketové obrany, představuje vhodný rámec při orientaci bezpečnostní politiky České republiky.

I v budoucnu zůstaneme osudově spojeni s USA, Německem a dalšími mocnostmi Evropské unie a NATO. Toto spojenectví nám musí pomáhat v dobách relativního ekonomického poklesu významu Západu k udržení mezi dynamicky se rozvíjejícími státy. Česká republika musí respektovat dramatické změny v procesech globalizace, zvláště pak nárůst role nových ekonomik států BRICS, tedy Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jihoafrické republiky. Proto se budeme co nejvíce snažit proniknout na tyto nové trhy, a to i za pomoci zahraniční politiky státu.

4.2. Armáda České republiky

Armáda České republiky musí efektivněji plnit své funkce jednak v rámci integrovaného záchranného systému, jednak v rámci zahraničních misí v boji proti mezinárodnímu terorismu. Vytvoříme podmínky pro vypracování racionální bezpečnostní koncepce státu a vojenské strategie. To je předpoklad k jasnému zadání týkajícímu se výzbroje, výcviku a organizace armády, včetně rozmístění vojenských útvarů a definování jasných velitelských kompetencí. Zároveň dojde k odbyrokratizování armády, zastavení neustálých nekonceptních reorganizací a vytváření imaginárních potřeb pro zabezpečení jejího fungování. SPOZ podporuje ideu, aby v čele Ministerstva obrany byl pokud možno civilista. Zásadně však odmítáme praxi, kdy je tato odpovědná funkce přidělována jako stranická kořist amatérům. Zamezíme rozsáhlému plýtvání, často doprovázenému korupcí, a to mnohdy při výlohách v oblastech, které nesouvisí s prioritami Armády ČR. Proto připravíme výraznou redukci armádních výdajů včetně urychleného odprodeje či likvidace nepotřebných zařízení. Úsporám lidských i materiálních zdrojů napomůže i sloučení ministerstva obrany a generálního štábu.

Obnovíme brigádu civilní obrany s třemi samostatnými útvary. Civilní obrana bude začleněna jako trvalý organický prvek integrovaného záchranného systému pro řešení mimořádných situací. Zastavíme devastaci vojenských letišť a propojíme je s regionálním i civilním letectvím. V návaznosti na novou bezpečnostní koncepci a vojenskou strategii přehodnotíme podezřelé tendry, ale i význam dopravního letectva a vrtulníků. Vojenský výzkum a výroba budou podporovány tam, kde jsou tradice, výsledky a možné zakázky – například u systémů pasivní radiolokace.

Budeme usilovat o co nejširší posílení spolupráce v rámci V4 (Višegrádské čtyřky- Česko, Polsko, Slovensko, Maďarsko) nebo přinejmenším ve formátu ČR-SR. To není pouze cesta k posílení obranyschopnosti. Je to i směřování k úsporám při vytváření společné protivzdušné obrany, při společných nákupech vojenské techniky, propojení výcviku a vzdělávání a v neposlední řadě při věcné podpoře našeho obranného průmyslu. Budeme podporovat spolupráci i se zeměmi mimo NATO, kde se můžeme technologicky uplatnit a můžeme politický přínos doprovodit ekonomickým ziskem.